

Република Србија
ГРАД ЧАЧАК
Градско веће
Број:06-47/2026-III
20. март 2026. године
Ч А Ч А К

СКУПШТИНА ГРАДА ЧАЧКА

На основу члана 46. Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“ бр. 129/2007, 83/2014 – др. закон, 101/2016 – др. закон, 47/2018 и 111/2021 – др. закон) и члана 84. Статута града Чачка („Сл. лист града Чачка“ бр. 6/2019),

Градско веће града Чачка, на седници одржаној 20. марта 2026. године, размотрило је

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ МЕЂУОПШТИНСКОГ ИСТОРИЈСКОГ АРХИВА ЗА ГРАД ЧАЧАК И ОПШТИНЕ ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ И ЛУЧАНИ ЗА 2025. ГОДИНУ

па предлаже Скупштини да донесе

ЗАКЉУЧАК

УСВАЈА СЕ Извештај о раду Међуопштинског историјског архива за град Чачак и општине Горњи Милановац и Лучани за 2025. годину, који је усвојио Управни одбор Међуопштинског историјског архива за град Чачак и општине Горњи Милановац и Лучани, на седници одржаној 12. марта 2026. године, број 51/3.

Известилац на седници Скупштине је Лела Павловић, директор Међуопштинског историјског архива за град Чачак и општине Горњи Милановац и Лучани.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ СЕДНИЦОМ
Заменик градоначелника
Владан Милић

МЕЂУОПШТИНСКИ ИСТОРИЈСКИ АРХИВ
ЗА ГРАД ЧАЧАК И ОПШТИНЕ
ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ И ЛУЧАНИ

Међуопштински историјски архив у Чачку
Archives Intercommunales Historiques de Čačak

Господар Јованова 2, 32 000 Чачак, тел. (032) 222-729, тел.факс (032) 342-860
e-mail: arhivcacak.org.rs, arhivcacak@open.telekom.rs

ПРИМЉЕНО: 13. III 2026.г.			
Орг. јед.	Сл.	Број	Лованост
01	51/5		

СКУПШИНА ГРАДА ЧАЧКА

13. 03. 2026

ПРИМЉЕНО: _____
ГРАД ЧАЧАК
ГРАДСКА УПРАВА
ПИСАРНИЦА ЧАЧАК

Предмет:

- Извештај о раду и финансијском пословању за 2025.годину Међуопштинског историјског архива за град Чачак и општине Горњи Милановац и Лучани,
- Извештај о раду Надзорног одбора,
- Извештај о раду Управног одбора установе.

Међуопштински историјски архив Чачак
Archives Intercommunales Historiques de Čačak

Господар Јованова 2, 32 000 Чачак,
тел. (032) 322-729, тел.факс (032) 342-860
email:arhivcacak@mts.rs ПИБ:101113431

Број: 51/3

Датум: . март 2026.

На основу члана 45. став 1. алинеја 9. Статута Међуопштинског историјског архива за град Чачак и општине Горњи Милановац и Лучани, Управни одбор је према својој утврђеној надлежности, на седници одржаној дана 12. марта 2026. године, усвојио

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2025. ГОДИНУ

Од оснивања **Архивског средишта** (1948 - 1955) Установа је неколико пута мењала име, **Градска државна архива** била је годину дана (1955 -1956), **Историјски архив** носио је назив од 1956. до средине 1977, када постаје **Међуопштински историјски архив за општине Чачак, Горњи Милановац и Лучани**. Последња измена извршена је 2011. на основу Закона о територијалној организацији Републике Србије,¹ који је на снази од 29. 12. 2007. када је општина Чачак добила статус града.

Закони који регулишу рад Архива:

Закон о архивској грађи и архивској делатности (Сл гласник РС бр. 6/2020, од 24. 1. 2020)

Закон о културним добрима (Сл. гласник РС 71/94) и Закон о култури (Сл. гласник РС 72/2009- примењује се од марта 2010), Закон о изменама и допунама Закона о култури (Сл.гласник РС, бр.47/2021, на снази од 18. маја 2021), Закон о културном наслеђу (Сл. ласник РС бр. 129/2021, ступио на снагу 5.1. 2022, примењује се од 5.1.2023.

Закон о јавним службама (Сл. гласник РС 42/91, 71/94, 79/2005 – др. закон, 81/2005- испр. др. закона и 83/2005- испр. др. закона),

Закон о делатностима од посебног друштвеног интереса у култури (Сл. гласник РС 49/92) и

Закон о раду у државним органима (Сл. гласник РС 48/91 и 39/02).

Стручни рад заснива се на упутствима и препорукама Архивског савета, стручног тела чије чланове поставља директор матичног, Државног архива Србије.

Међуопштински историјски архив Чачак, у протеклој 2025. години, радио је на реализацији програмских задатака који је усвојио Управни одбор и скупштине три оснивача, а односили су се на област заштите архивске грађе и документарног материјала на подручју града Чачка и општина Горњи Милановац и Лучани, пријему грађе и раду у депоу, сређивању и обради, снимању архивске грађе и сређивању фототеке, издавању уверења, раду са истраживачима и културно-просветно-пропагандним облицима рада са грађанством.

КАДАР У АРХИВУ

У Архиву ради 12 стално запослених, један на привремено повременим пословима као манипулант у депоу, због повећаног обима посла, као и на одређено запослена на курирским пословима. Од стално запослених 10 има положен стручни испит у области заштите архивске грађе.

Квалификациона структура стално запослених је:

- један има звање магистра тј. VII/2 степен
- шест радника са високом стручном спремом
- један са вишом,
- четири са средњом
- КВ радник

¹ Службени гласник Републике Србије бр 127/07.

Основне информације :

Међуопштински историјски архив за град Чачак и општине Горњи Милановац и Лучани (Међуопштински историјски архив Чачак)

Седиште: Чачак

Матични број : 7167423

Шифра делатности: 9101

ПИБ: 101 11 34 31

WEB sajt: www.arhivcacak.org.rs

E mail: arhivcacak@mts.rs

Радно време Међуопштинског историјског архива Чачак је од понедељка до петка, од 7.00 до 15.00

Радно време са странкама од 10. 00 до 14. 00

Радно време Читаонице од 8 . 00 до 14. 00

Овлашћена лица за поступање по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја су:

1. Никола Рајић, за информације од јавног значаја у вези са радом ималаца и стваралаца архивске грађе ван архива 032/342 860
2. Лела Павловић за информације од јавног значаја у вези са архивском грађом и пословањем Међуопштинског историјског архива Чачак 032/322 729

Управни одбор Архива од 12.11. 2024.године:

Марко Вујовић, председник

Биљана Несторовић, члан

Бојан Вукосављевић, члан

Јелена Каличанин, члан

Мирослав Пурић, члан

Надзорни Одбор Архива:

Даница Оташевић, председник

Милорад Чворовић, члан

Јасминка Кнежевић, члан

Директор Архива изабран на седници Скупштине града Чачка, решењем 1. јула 2025. Лела Павловић, дипломирани историчар, архивски саветник.

Запослени у Међуопштинском историјском архиву за град Чачак и општине Горњи Милановац и Лучани:

1. Горан Давидовић, дипломирани историчар, архивски саветник
2. Мр Оливера Милосављевић, дипломирани историчар, архивски саветник
3. Марија Крњајић, дипломирани историчар, виши архивист
4. Мирослав Пурић, дипломирани проф.историје, виши архивист
5. MSc Никола Рајић, дипломирани правник, архивист
6. Јелена Каличанин, правник, виши архивски помоћник
7. Јасминка Кнежевић, економски техничар, архивски помоћник
8. Душица Ружичић, хемијски техничар, архивски помоћник
9. Милета Савић, машински техничар, архивски помоћник

10. Гордана Драгићевић, економски техничар, секретар

11. Радосава Плавшић, трговац, помоћни радник и курир

У Архиву ради укупно 12 запослених на неодређено, 10 има положен стручни, архивистички течај, троје имају највише звање у архивистичкој струци – архивски саветник, колегиница је магистар историјских наука, један колега је мастер права

Уговор на одређено време:

Ана Јаковљевић, помоћни радник и курир

На ПП пословима ради Саво Ковачевић, економски техничар, манипулант у депоу

ЗАШТИТА АРХИВСКЕ ГРАЂЕ И ДОКУМЕНТАРНОГ МАТЕРИЈАЛА ВАН АРХИВА

Међуопштински историјски архив врши надзор ималаца и стваралаца архивске грађе на територији града Чачка и општина Горњи Милановац и Лучани. Европски стандарди прописују обавезу предузећима и корпорацијама која послују на европском и светском тржишту, да среде и класификују архивску грађу и документарни материјал.

Служба заштите архивске грађе и документарног материјала ван архива има задатак да сачува архивску грађу у настанку која је често у опасности, првенствено због смештајног простора, стечаја фирми, необавештености запослених о вредности архивске грађе, недовољне стручности (непостојање архивара).² Архивисти спроводе заштиту архивске грађе и документарног материјала ван архив кроз вршење стручног надзора над ствараоцима и имаоцима у погледу давања сагласности на Листу, Правилник и услове у Депоу. Такође, врше надзор над евидентирањем, класификовањем, архивирањем, као и одабирањем архивске грађе и уништавањем безвредног документарног материјала.³ У архиву воде одговарајуће евиденције о имаоцима и ствараоцима (активним и пасивним), у којима бележе све промене.

Од 2009. до 2020. Архив је организовао семинаре за архиваре из регистратура са подручја Чачка, Горњег Милановца и Лучана, да би током наредних година (2021 -2025). и вршио обуку архивара (како у Установи, тако и на терену) због ступања на снагу Закона о архивској грађи и архивској делатности.⁴ Упознавање архивара из Чачка, Горњег Милановца и Лучана са новим прописима који се примењују од 2021. као и давање

² Године 1967. донет је Закон о архивској грађи и архивској служби у целини. Овим законом Архив Србије је добио матичну функцију са задатком да прати и проучава потребе и услове рада регионалних архива и да предлаже мере за унапређење архивске службе. Законом је заштићена сва архивска грађа и регистратурски материјал као потенцијални извор за архивску грађу, без обзира чији је и где се налази. Архивска грађа је проглашена за покретно културно добро и обавезује њене имаоце и ствараоце да је у сређеном и пописаном стању предају надлежном архиву.

³ Законом о државним архивима из 1951. године архиви су добили право да врше контролу и дају стручна упутства о начину чувања и сређивања дефинисана заштита архивске грађе ван архива. Милић Петровић, „Заштита грађе ван Архива“, *Архивски преглед*, 2, Београд 1980, 37.

⁴ Пратило је око 300 полазника, који су били подељени у групе од десет, због тадашње здравствене ситуације. Посебно су одржана предавања везана за вођење Архивске књиге у Општинској управи Лучани, у просторијама Вишег суда у Чачку за запослене у Вишем, Основном и Прекршајном суду и Јавном тужилаштву. Исто такво предавање је одржано у Горњем Милановцу за судове и тужилаштво. У Културном центру у Горњем Милановцу предавање је организовано за запослене у установама културе, док су у Гучи предавање пратили представници основних и средњих школа.

упутства око вођења архивске књиге током 2025. настављено је у простору Архива и на терену, где су представници Службе заштите одлазили.

У евиденцију ималаца и стваралаца унето је са територије СО Лучани -228, СО Горњи Милановац -442 и града Чачка -1748, укупно 2 418 регистрованих.

У току 2025. године извршено је преузимање архивске грађе и документарног материјала од ствараоца и имаоца и то

- Градске управе за опште и заједничке послове у Чачку за годину 1994 и неколико предмета који су били у поступку за период од 1972. до 1992. укупно 20 метара
- Општинске управе Горњи Милановац за године 1993-1994 . укупно 7,15 метара

УКУПНО ПРЕУЗЕТО И СМЕШТЕНО У АРХИВСКИ ДЕПО 27,15 метара

Служба заштите архивске грађе и документарног материјала ван архива вршила је поред обуке и :

- Давање сагласности на листе категорија архивске грађе и документарног материјала код 12 ствараоца

Урађено је 19 Записника о уништењу безвредног документарног материјала и 19 Решења на основу Листе категорија са роковима чувања, којим је Служба заштите одобрила за уништавање 2 137 метара документације којој је истекао рок чувања:

- Компанија „Слобода“ АД Чачак	33,8 m
- „МЕТАЛАС“ АД	130,10 m
- ОШ „Свети Ђакон Авакум“ из Трнавe	6,68 m
- Привредни суд у Чачку	51,90 m
- ИНТЕРБЕЛА ДОО	6,29 m
- Основни суд у Чачку	32,05 m
- Виши суд у Чачку	26,24 m
- Прекршајни суд у Горњем Милановцу	54,30 m
- Окружни затвор Чачак	33,49 m
- Јавни бележник Мирослав Станковић	17,00 m
- Општа болница „Др Драгиша Мишовић“ Чачак	137,65 m
- Завод за јавно здравље Чачак	34,01 m
- „Dragačevac“ privredno društvo Prislonica	4,70 m
- „ETITEX“ ДОО Чачак	58,07m
- „HARIZMA PRO TEAM“ ДОО Чачак	450,50m
- ОШ „Момчило Настасијевић“ Горњи Милановац	4,40 m
- ШОСО „1. Новембар“ Чачак	15,50 m
- G.P.G. „EUROTEX“ ДОО Чачак	1,81 m
- „PROMOSPORT“ ДОО Чачак	17,00 m
- Основни суд Чачак	46,70 m
- Градска управа Чачак	16 m
- ОШ „Милица Павловић“ Чачак	2,84
- „БАРОК ДИЗАЈН“ Чачак	9,4 m
- ТР „БАРОК“ Чачак	9,4 m

- PS... „FASHION“ Чачак	59,80 m
- „FLINT GROUP“ Горњи Милановац	31,84 m
- „MAX LOGISTICS“ Чачак	5,7 m
- АУТО СЕРВИС „ДРАГАЧЕВАЦ“ Прислоница	4,4 m
- ZUC „EXPORT – IMPORT“ Чачак	10,98 m
- „ЕТИТЕХ“ Чачак	8,1 m
- Привредни суд Чачак	17,60
- Компанија „СЛОБОДА“ АД Чачак	18,12

Достављено је мишљење Државном архиву Србије у вези уништења безвредног документарног материјала код ималаца и стваралаца који су у стварној надлежности матичног архива, за:

1. Република Србија Министарство финансија, Управа за трезор филијале у Чачку, Ивањици, Лучанима и Горњем Милановцу
2. РФЗО филијале Горњи Милановац, Ивањица и Лучани од стране Међуопштинског историјског архива у Чачку, као месно надлежног у конкретном случају.

Издавана су упутства у вези са чувањем документарног материјала и архивске грађе, поступцима израда листа категорија, вршен је редован пријем архивских књига у законском року (до 30. априла) као и разврставање и завођење истих.

Службу заштите архивске грађе и документарног материјала ван архива води дипломирани историчар, виши архивист Мирослав Пурић са Николом Рајићем, дипломираним правником, архивистом.

ПОСЛОВИ У ДЕПОУ

Историјски архив је 1968. добио на трајно коришћење део зграде Старог начелства (подигнута 1875-1877),⁵ проглашена за културно добро 1974, а пет године касније за културно добро од великог значаја (1979). У приземљу је депо са архивском грађом а на спрату – радне просторије, библиотека са читаоницом, фото-лабораторија и галеријски простор. Услови које је нудила зграда били су задовољавајући по архивистичким нормама : простор одређен за депо има 500 m², има два излаза : на улици (Господар Јованову) и двориште. Прилаз депоу одговара архивистичким захтевима јер је Градско двориште, довољно пространо за допремање архивске грађе или у случају ванредних услова за лакше извлачење архивских фондова.

Од 2010. године почели смо да преузимамо у депо архивску грађу и документарни материјал предузећа у стечају. До 2025.године у Архив је смештено укупно 146 предузећа у стечају. Очекујући да ће до овако великог прилива доћи, почели смо са преуређењем сутерена. Град Чачак и општине Горњи Милановац и Лучани су од 2013. до

⁵ Занимљиво да је почетак копања темеља, септембар 1875. овековечио један велики проналазак за црквену и друштвену историју Чачка, коју је у научним круговима пропратио наш познати историчар Стојан Новаковић. На дубини од 1,20 метара пронађена су три звона из 1454. Два са натписом – именом митрополита градачког Нићифора, на трећем је уцртан крст. Ови налази померели су време турског освајања ових крајева, посредним доказом да је Страцимирова задужбина, подигнута крајем 12. века, била митрополија средине 15. века. Стојан Новаковић, „Два прилога к српским старинама, и звона градачка“, *Гласник ученог друштва*, ХLI, 1875, 353-356.

2017. за сређивање и опремање сутерена депоа издвојили 3.000,000 динара. Прво су извршени грађевински радови, хидроизолација сутерена - депоа, кишна канализација, надстрешница, изливање подова отпорних на влагу и ватру, вентилациони систем хлађења и загревања, повезивање са видео надзором. Набављен је и апарат за потискивање влаге из зидова депоа. Тако је добијено нових 150 м², у који смо могли да сместимо километар ипо архивске грађе и документарног материјала „Фабрике резног алата“ у стечају.

Захваљујући финансирању од стране Министарства културе РС купљене су покретне полице за архивски депо којима се најадекватније искоришћава простор и омогућава да депо прими дупло више архивске грађе.⁶ Остала су два депоа (9 и 10) која се налазе изнад сутерена, тако да због статичког оптерећења не могу да буду постављене покретне већ су и даље непокретне металне полице. Током 2024/25. набавили смо покретне полице за једну просторију у депоу у којој је била смештена металним орманима Збирка матичних књига које смо преместили у преуређену канцеларију некадашњег Салона фотографије (2022. премештен у Прислоницу).

Послови у депоу обухватају: пријем, смештај, издавање архивске грађе архивистима за сређивање и корисницима у читаоници, издавање уверења по захтевима грађана и микрофилмовање, вођење евиденције за целокупну архивску грађу, која се преузима на основу законске доспелости, поклона, откупа, завештања и депозита. За архивску грађу чији је рок чувања – трајно, оперативно коришћење је 30 година од дана настанка, тада се предаје архиву. Због великог броја фирми које су отишле у стечај примљено је доста документарног материјала и архивске грађе која временски не би

⁶ Године 2013 -постављено је десет покретних сегмената, од којих је сваки ширине 625 mm, висине 3 477 mm са шинама, дужине 4 145 mm; број нивоа по висини: седам поличних и један покривни, чиста висина поличног места 415 mm, носивост једне полице 180 kg континуалног оптерећења 345 x 1360 mm. Године 2014 – Постављено је укупно пет покретних сегмената, од којих је сваки ширине 625 mm, висине 3477 mm са шинама, дужине 4145 mm; број нивоа по висини: седам поличних и један покривни, чиста висина поличног места 415 mm, носивост једне полице 100 kg континуалног оптерећења 345 x 1360 mm. Године 2015 – Постављено је укупно осам покретних сегмената, од којих је сваки ширине 630 mm, висине 3 500 mm, дужине 4 145 mm; број нивоа по висини седам поличних и један покривни, колица којим се покрећу регали четири комада димензија 626 x 4 216, држачи колица –шине за простор, полични регали друге врсте-стабилни-полице за архивске кутије димензије 350 x 3 500 x x 355, n =8. Бочна лимена облога-држачи полица 630 x 3 500 ; бочна лимена облога - држачи полица 350 x 3 500, Монтажа старих полица осам метара n= седам, набавка и уградња неонског осветљења између сваке постојеће светиљке n= осам комада; регали су са стране затворени лименом облогом, покретни регали су на шинама, а покретање је на ручни погон окретањем воланом. Сви метални делови су заштићени по стандардима за чување архивске грађе. Године 2016 – Постављено је шест покретних сегмената, сваки ширине 630mm, са седам поличних места и једним покривним. Један је дужине 4145mm а пет дужине 4295mm. Постављено је и три стабилна сегмента ширине 350mm, са седам поличних места и по једним покривним дужине 5505, 5055 и 4145mm. Регали су са спољне стране затворени лименом облогом, покретни су на шинама, а покретање је на ручни погон окретањем воланом. Просторије од 158,88 м² у потпуности су опремљене покретним полицама које одговарају висини простора – полице су више него уобичајене. У току 2017. године уграђено је 224 дужинских метара неполичних полица. Набављен је један орман за смештај мапа, пројеката и карата и седам архивских ормана. Министарство културе и информисања је од 2013. до 2017. за опремање депоа чачанског архива издвојило 4.500.000 динара. Током 2018. захваљујући Конкурсу Министарства културе и информисања набавили смо металне полице за смештај карата и плаката као и 21 метални орман за смештај матичних књига и архивске грађе по канцеларијама архива.

требало да буде у депоу, што је довело да су граничне године архивске грађе која се чува од 1813. до 2021. године.

Шеф Службе депоа виши архивски помоћник I врсте, Зоран Маринковић, правник, обављао је ову дужност до јула месеца.

СРЕЂИВАЊЕ И ОБРАДА АРХИВСКЕ ГРАЂЕ

СРЕЂИВАЊЕ И ОБРАДА АРХИВСКЕ ГРАЂЕ један је од најважнијих и најсложенијих стручних послова у архивима. Послови сређивања садрже преко 80 радних операција. Регистратурски су сређивани примљени фондови, делови фонда накнадно примљени, пописани пројекти, досијеа запослених и одложени у архивске кутије:

1. СО Горњи Милановац (1992) регистратурски сређено и упаковано 50 кутија 5,0 метара за наведени период .
2. „Time to Travel“ д.о.о.Чачак у ликвидацији (2012 -2019)- 1 кутија регистрација, статусне промене, уговори и ликвидација
3. „Blanka Sweda“ д.о.о. Ђакак 3 кутије регистрација, уговори о пословно техничкој сарадњи и ликвидација,
4. „Мента дистрибуција“ д.о.о. Чачак (2010-2017) - 2 кутије односе се на стечај фирме, придружене су постојећем фонду,.
5. ДП „Енипекс“ у стечају Чачак (2012-2014), 2 кутије стечајног поступка придружене постојећем фонду
6. „MERSTEEL PROFIL“ у стечају, Горњи Милановац – 2 кутије које се односе на оснивање, статусне и друге промене, повреде на раду
7. COSTA СО, Горњи Милановац(2004-2021) има 8 кутија, од којих су 3 досијеа запослених по азбучном реду (урађена унутрашња листа)
8. ФАБРИКА РЕЗНОГ АЛЈАТА у стечају 1953-2021. Чачак,

Регистрација, Управни и Надзорни одбор, имовина (1953-2016) - 24 кутије ; Досијеа радника по азбучном реду- 94 кутије, Уговори о раду, уговори о делу , Платни спискови – 47 кутија: Кредити за стамбену изградњу , уговори о зајму 1960- 15 кутија; Откуп станова, анекси уговора (1991-1992) -18 кутија; Техничка документација фабрике, инвестиције (1958-1991) -21 кутија ; Окончане ситуације и уговори (1976) 7 кутија ; Судски спорови, стамбена - 2 кутије ; Пријаве повреда на раду (1965-2016) 32 кутије. Савети, Комисије 39 кутија

Регистратурски сређено 363 архивских кутија или 36,3 метара архивске грађе

- Настављена је ревизија архивског фонда СО Горњи Милановац (1944 -). Сређена је пројектна документација правних 1949- 1963 (1,5м) и физичких лица 1955- 1963 (1,7 м) укупно 3,2 м архивске грађе, урађена је унутрашња листа и етикете. Урађене су и грађевинске дозволе издате правним и физичким лицима 1964-1970; затим регулационе листе 1964-1969. као и станарска права и станарина.

Ревизија фонда СО Лучани (1947 -1983) која се односи на пројектну документацију (1949-1983) приватних и правних субјеката, повезивањем са раније преузетим, направљен је нови попис власника, и настављен рад на новопреузетим годинама (1984 - 1990) је настављена је.

Рад на архивистичком сређивању фонда Фабрике хартије и дрвењаче „Божо Томић“ у стечају из Чачка, настављен је током 2025: односи се на стамбену документацију, 4 кутије (откуп станова, купопродајни између ФХД „Божо Томић“ и правних лица „Хидроградње“, „Градитеља“, Општинског фонда за стамбену изградњу, СИЗ становања и други; уговоре о удруживању средстава за решавање стамбеног питања радника, судски спор ФХД „Божо Томић“ и „Градитеља“ вођен 70- их година око станова у солитеру на Кеју, физичких лица, нормативна акта о финансирању, изградњи и расподели станова солидарности 1978- 1999, ранг листе, спискови, извештаји, уговори о давању станова на коришћење.

Поред стамбене сређена је и документације која се односи на повреде на раду (1984 – 1988 и 1999 – 2007), 3 кутије. Обрасци М4 (1967. до 2011), 3 кутије. посебну целину (једну кутију) чини документација у вези реконструкције Фабрике 1959/60 и зајма узетог у ту сврху. Проблем технолошког вишка радника (1999 – 2007) обухвата једну фасциклу као и грађа која се односи на рад синдикалне организације Фабрике. Рад на сређивању архивског фонда ФХД „Божо Томић“ Чачак (1932 – 2011) је завршен, у 2025. години архивистички сређено 11 кутија или 1,1 метар. Фонд обухвата 79 кутија сређене грађе (7,9 метара).

Основни суд Чачак – Тапије – пописане су следеће године : 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963. подаци о власницима тапија убачни су у рачунар.

Срески суд Чачак- Деобе (1932-1960) К-5 (258 предмета пописано); Срески суд Чачак Деобе (1954) К-6 (229 предмета пописано). Јавно правобранилаштво Чачак (1959-1966) К-123 (укупно пописано 493 предмета) Подаци унети у рачунар.

Архивистички сређено у 2025. години : укупно 50 кутије или 5,0 метара.

На сређивању архивске грађе раде архивски саветници: Горан Давидовић, Оливера Милосављевић, Лела Павловић, дипломирани историчари. Затим, виши архивист Марија Крњајић и архивист Мирослав Пурић, дипломирани историчари. Виши архивски помоћник, правник Јелена Каличанин. Архивски помоћници: Јасминка Кнежевић и Душица Ружичић.

Настављено је вођење и компјутерска обрада Регистра културних добара Архива, који води Горан Давидовић архивски саветник.

СНИМАЊЕ АРХИВСКЕ ГРАЂЕ, ФОТОТЕКА И АРХИС

Настављен је рад на редовним пословима у фотолабораторији Архива: снимању архивске грађе, вођењу фототеке збирке фотографија, техничкој реализацији изложби, снимању промоција, предавања, рад на терену и фотокопирању архивских докумената за потребе установе, странака и истраживача.

Фототека – завршен је рад на сређивању Збирке фото албума који је механички прегледан, очишћен, направљен попис албума, дат је опис фотографија у њима и нужне техничке карактеристике. Сви албуми су обрађени на исти начин, овим је завршено

формирање *Збирке фото албума Архива* (1957-1980) коју чини 79 албума са 3723 фотографија

Настављена је је дигитализација Збирке „Чачанског гласа“ класификоване као Привреда и Личности.

Дигитализација матичних књига Општине Горњи Милановац је настављена, завршене су МК села Бољковци 1899-1903.

МК села Брђани 1864 -1915.

МК села Брезна 1869-1915.

МК села Љутовнице 1894-1916.

МК села Мајдан 1903-1915.

МК села Прањани 1901-1907.

Укупно је скенирано, сачувано у дигиталном облику 4723 странице матичних књига.

Скенирано је и графички обрађено грађевинских докумената са плановима, грађевинских дозвола у дигиталном формату 1634 отисак.

За фото документацију Архива снимљене су фотографије са догађаја које је организовао Архив: представљање књига: Зорана Маринковића, *Бјесови* у Српском пабу; у библиотеци Архива: Слободана Стојановића, *Милутин Миланковић. Одбрана отаџбине и Српски топ* са Медија центром „Одбрана“; Салиха Селимовића, *Срби муслимани и њихов идентитет* (и предавање), др Драгутина Радовановића, *Прељина и Прељинци* предаја поклон слике М. Радовића „Тамо далеко“ коју је даривао Архиву проф. др Миладин Шеварлић; предавање „Путеви очувања народа и језика“, седнице Извршног одбора Архивистичког друштва Србије у Београду и Шапцу, Дан архива у Зајечару (април); у Крушевцу и Краљеву у децембру; посете деце из вртића „Невен“; ОШ „ Степа Степановић“ у мају, ОШ „Милица Павловић“ у октобру, обележавање 210 година Битке за Чачак бој на Љубићу, јун.

Снимање IX Међународног архивистичког саветовања у Шапцу (8-10.октобар), отварање изложбе „Српско војничко гробље у Алжиру“ Марка Јелића, управника музеја ПТТ Србије са гостовањем амбасадора Алжира; округли сто о породици Радовић „Од проте Михаила до песника Душка“. Са наведених и других догађаја за фото-документацију Архива снимљено је и обрађено 1. 121 снимак.

На поклон од Драгана Ћендића из Чачка, добијене су старе фотографије и разгледнице Чачка адвоката Кнежевића из Чачка.

Сајт Архива: За потребе сајта Архива који се ажурира, снимљено је, скенирано и обрађено снимака који су били коришћени за благовремено обавештавање о свим догађајима у Установи.

Фотокопирање архивске грађе – Током године за потребе Установе, истраживача и странака фотокопирана су документа из архивске грађе, грађевинска пројектна документација, уверења о радном стажу, реституцији, укупно 10.500 копија.

Службу техничке заштите и фототеку архива води архивски помоћник, Милета Р. Савић, фотограф и сниматељ.

Процес дигитализације архивске грађе започео је 2021. преко матичне куће, Државног архива Србије⁷, ИТ Канцеларије и Министарства културе РС који су осмислили

⁷ Извештај Стручне комисије Архива Србије којим је утврђено (6. октобра 2020) да у згради Архива не постоји рачунарска мрежа, од 13 радних станица само је пет рачунара новије генерације. Током 2021. успешно је успостављена рачунарска мрежа (активне и пасивне компоненте) сви рачунари могу да приступе АРХИСУ, набављен је и мрежни уређај за рутирање саобраћаја кроз постојећу мрежу. У разговору

јединствени информациони систем АРХИС за архиве Србије. Овај информациони систем за управљање документима усклађен је са стандардима и препорукама специјализованих међународних организација који омогућавају систематску контролу стварања, примања, евидентирања, архивирања и коришћења докумената. Израда јединственог софтверског решења је резултат дигитализације и успостављања е-управе која је законски већ заживела Правилником о ближим условима за дигитализацију културног наслеђа, а такође, усаглашена са Закона о архивској грађи и архивској делатности. У фази је усклађивање преноса података, због увођења оптичког интернета, што је довело до тога да систем није функционисао.

За одржавање јединственог информационог система АРХИС задужени су: Мирослав Пурић, Горан Давидовић, Оливера Милосављевић, Јелена Каличанин, Никола Рајић, Милета Р.Савић, Марија Крњајић, Лела Павловић.

ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

Започела је 1965. објављивањем књиге *Црно на бело*, у којој је приказан развој издавачке делатности и штампарства чачанског краја. Архив се појављује као издавач преко 132 наслова, међу којима су збирке докумената објављене 1968. *Чачак и Горњи Милановац* (две књиге) од 1815. до 1915. које је приредио др Бранко Перуничкић; три књиге *Турски катастарски пописи неких подручја западне Србије XV – XVI век* (1984-1986 - архиви Ужица, Краљева и Чачка) од Ахмета С. Аличића. То је архивска грађа чији се оригинали чувају у Ахиву Председништва Владе Републике Турске или у Националној библиотеци у Бечу а филмови и фотокопије у Оријенталном институту у Сарајеву.⁸ Још једно заједничко издање Историјског института Београд, архива у Краљеву и Чачку је књига др Андрије Веселиновића *Дубровачко мало веће о Србији (1415-1460)* која је изашла из штампе 1997. Објављена и приређена архивска грађа коју је три деценије прикупљао из разних архива и институција проф.др Радош Љушић *Пописи имовине династије Обреновић*. У едицији „Памћеници“ објављено је пет издања од којих издавамо: *Први грађани Чачка 1839-1914*; *Горски царевци. Хајдучија у Чачанском и Рудничком округу у другој половини 19. века*; *Велики председник мале вароши Веселин Миликић*.

Књига у издању Архива, др Драгутина Радовановића, *Прељина и Прељинци, седам векова 1476-2016*. представљена је јавности у библиотеци Установе. Аутор се школовао у Београду и Риједи, где је школован за професора машинства, а магистарске и докторске студије завршио на Машинском факултету у Београду. Одбранио је докторску тезу и у Институту приборостроенија у Москви код ментора др Људмиле Качалине, чиме је стекао титулу доктора техничких наука. Његов богат животни пут ишао је од кв алатничара, стручног сарадника, директора водећег пројектанта, до генералног директора и власника предузећа. Објавио је више од 80 стручних и научних радова, двадесет две књиге и три

са стручњацима Канцеларије за ИТ и е- Писарницу, сугерисано је да се набаве управљиви рутери, остварена је веза са серверима остварена путем оптичких влакана, Државни архив Србије се обратио Канцеларији за ИТ да повезивање оствари путем сервиса за оптику. Остало је да набавимо скенере за великих формате, као и баркод читаче и штампаче (плотер) са потрошном опремом.

⁸Пописи се односе на један век османске власти у Смедеревском санџаку (1476-1572).

удбеника: „Техничко цртање са нацртном геометријом,“ „Конструкција алата“ и „Технологија занимања“, али и хронике села Прељина.

Аутор је више од десет проналазака од којих су два признати патенти: гас-систем за напајање горивом мотора са унутрашњим сагоревањем бр. 48497 и уређај за сушење воћа и поврћа у вакууму бр. 49327. За своје проналаске на међународним изложбама у Бриселу, Женеви, Софији и Београду награђен је са седам златних, пет сребрних и једном бронзаном медаљом. Оснивач је предузећа „Патент инжењеринг“ Београд у коме је остварио своје најзначајније проналаске: бензински мотор са директним убризгавањем гасне смеше СГДИ, суперсоничну топлотну пумпу, сигурносни кочиони цилиндар-аутоблокатор, ротациони луг – копачица и суперсонични гас-систем за напајање горивом мотора са унутрашњим сагоревањем – суперџет.

„Хроника о Прељини и Прељинцима“ представља истраживачки пројекат... Биографије и родослови појединих фамилија и појединачних породица представљају јединствен склоп текстуалног и графичког презентовања историје фамилија које су кроз векове насељавале, али и данас насељавају Прељину...“ У представљању књиге учествовали су: академик, професор др Дарко Танасковић, супруга др Драгутина Радовановића Миља Радовановић и кћерка, инжењер Весна Продановић. На јавном представљању је учествовао и проф. др Миладин Шеварлић, некадашњи посланик РС који је Архиву поклатио слику М. Радовановића „Тамо далеко“ у жељи да установе које чувају културно наслеђе сачувају и ову слику као подсећање на нововековне хероје који својим делима и залагањем настављају рад за добробит Србије.

Из штампе је изашао и каталог изложбе *ЧАЧАНСКА СЛОБОДА(1948-2023)* која је реализована у оквиру манифестације *Престоница културе 2023.* у простору Дома културе б.октобра , уз помоћ Министарства културе Републике Србије, Града Чачка и Компаније „Слобода“. Аутори изложбе и каталога (84 стране) су историчари: мр Оливера Милосављевић, Горан Давидовић, Марија Крњајић и Мирослав Пурић. Рецензенти и сарадници на изложби Веселинка Кастратовић Ристић и Радован Цукић. Аутор концепта и поставке Горан Делић, визуелни уметник.

Од 1984. Архив објављује часопис *Изворник* у коме се приређује изворна архивска грађа. Представићемо двоброј Архив је заједно са Филозофским факултетима у Београду, Бања Луци и Источном Сарајеву, објавио је до сада 22 број *Старог српског архива* у склопу пројекта „Српска држава и друштво у изворима средњег века“. Редакцију овог јединственог часописа сачињавају професори Катедре за средњи век Филозофског факултета у Београду. Сличних часописа нема много ни у развијеним европским земљама, часопис се бави средњовековним документима пре свега као историјским изворима, укључујући анализу и помоћне историјске науке – дипломатику, хронологију, сфрагистику, сигилографију. Од десетог броја *Стари српски архив* увео је нов начин приређивања историјских извора.

КОРИШЋЕЊЕ АРХИВСКЕ ГРАЂЕ И БИБЛИОТЕКА

Истраживачи су архивску грађу користили за писање монографија, дипломских, матурских, семинарских радова, родослова. Збирку матичних књига је истраживало 26 истраживача, фонд ФИДАК троје, исписи из ксерокопиране грађе Дринске бановине, фонд који се чува и Архиву Босне и Херцеговине у Сарајеву пет истраживача. Писање хроника места навело је шест истраживача да користе општинске архиве, скупштинске записнике. Фондове који пружају податке о привреди, задругарству користило је седам истраживача. Заинтересовани за истраживање у вези тражења гробних места предака/погинули, стрељани, у вези рехабилитације - 23 истраживача. Укупно је било 63 истраживача који су провели 156 дана у Архиву, радећи на прикупљању података.

У Архиву је 150 књига означено као стара и ретка публикација. Укупан број монографских публикација наслова 6443 и књига 6634. Укупан број серијских публикација часописа 1290, новина 25, обрада библиотечког материјала било је 11. Дobili смо на поклон део библиотеке академика и директора Архива Српске академије наука и уметности - Мире Радојевић и др Бојане Катић Миљковић, научног саветника Историјског института САНУ, чије је пописивање у току.

Јуна месеца од Часлава Радуловића из Чачка примљено је на поклон седам књига за библиотеку Архива *Документа о спољној политици Краљевине Србије 1903-1914* књига V свеске 1 и 3, књига VI, свеска 1, 2, и 3, књига VII свеске 1 и 2.

Библиотеку води виши архивски помоћник Јелена Каличанин.

ИЗДАВАЊЕ УВЕРЕЊА

Од 1119 уверења које је претходне године издато као позитивно решено, највећи број захтева односио се на податке о утврђеном стажу и зарадама радника, те захтеве углавном је упућивала Регионална филијала пензијско инвалидског осигурања Чачак и испоставе у Лучанима и Горњем Милановцу, као филијале из Београда, Краљева, Лознице, Ваљева, ређе сами радници. Ради се о М - 4 обрасцима, пријавама – одјавама осигурања, уверењима о бенефицираном радном стажу, зарадама запослених као и свим подаци који се тичу рада и радних односа запослених, повезивања радног стажа. И даље се највише траже подаци о радном стажу радника који су радили у предузећима у стечају чија је архивска грађа преузета у депо Архива: највише захтева је било из фонда Фабрике резног алата Чачак који смо преузели у фебруару месецу 2024. Следе : Фабрика хартије „Божо Томић“ Чачак, МК Рудник Горњи Милановац Хидроградња – Чачак, Први октобар – Чачак, Технос – Чачак, Сточар Чачак; Партизан – Чачак; Исхрана Чачак; Хладњача Чачак; Слобода апарати- Чачак, Метал – Секо Горњи Милановац, Дечје новине – Горњи Милановац; Метал - Секо – Горњи Милановац; Угоститељско предузеће „Шумадија“ Горњи Милановац; Индустијски комбинат Гуча; „Воћар“ Котража; Слога – Гуча. Број издатих уверења ове врсте је 763.

Претходне године приметан је пораст захтева који се односе на грађевинске предмете (пројекти, грађевинске и употребне дозволе). Издато је 137 предмета везаних за градњу, грађевинске и употребне дозволе за објекте у друштвеној и приватној својини.

Градско правобранилаштво Чачак се обраћало са захтевима везаним за достављање решења о одузимању и накнади за одузето земљиште, такође и Агенција за реституцију,

судови и грађани и даље употпуњују документацију везану за реституцију и рехабилитацију, издато је 86 уверења на основу архивске грађе, на захтев : појединаца, Вишег суда Чачак, Вишег суда Ужице, Вишег суда Београд, Ниша, Краљева, Новог Сада, Вишег суда Ваљево, Вишег суда Крагујевац, Агенције за реституцију. Уз уверења, приложена је и копирана-оверена архивска грађа. За разлику од претходних година број издатих уверења је мањи, ради се о захтевима који се односе на допуну предатих, јер су законски рокови истекли. Разна решења, уговори, подаци из матичних књига запослених 10.

Осталих уверења, из судске архиве- посебно оставине 108 предмета, затим из матичних књига рођених, венчаних и умрлих са територије града и две општине (за период 1837-1917) издато је 26.

Велики број странака се свакодневно лично, мејлом или телефонским путем обрати за савет, могућност коришћења, често добију информацију где могу пронаћи документа која се не налазе у Архиву. Одговорни за ову област архивске делатности: Јасминка Кнежевић, архивски помоћник и Сава Ковачевић, манипулант у депоу. Сарадњу са странкама обављали су : Јелена Каличанин, Горан Давидовић, Оливера Милосављевић, Лела Павловић.

ИЗЛОЖБЕ, ПРОМОЦИЈЕ, КОНФЕРЕНЦИЈЕ

Гостујућа изложба фотографија „Жене“ аутора Бобана Јанковића, архивског саветника и Бојане Дашић, архивисте Историског архива Ниш, чачанској публици приказала је ликове, портрете жена у временском периоду од Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца до ере социјализма. Они су трагајући по Збирци фотографија издвојили 80 кадрова у којима су жене приказане кроз радосне, брижне, посвећене тренутке и кроз свакодневну борбу храбрих жена свих генерација у приватним тренуцима и јавним улогама.

Друштво пријатеља Алжира, основано 2002. године, негује културне везе и ради на унапређењу сарадње између Републике Србије и Народне Демократске Републике Алжир, што је резултирало организовањем изложбе „Српско војничко гробље у Алжиру“, чији је аутор Марко Јелић, председник Друштва и руководиоца ПТТ музеја. Изложба је гостовала у више градова Србије и Црне Горе.

У граду Алжиру на територији градске општине Дели Ибрахим налази се Српско војничко гробље на коме почивају посмртни остаци 324 припадника Српске војске преминулих у раздобљу између 1916. и 1919. У каталогу су пописана имена сахрањених војника. Изложбена поставка је представљена на 40 панела штампаних на фореку, димензија 1 x 0,70 метара. Садржај изложбе осветљава историјски значај и судбине српских војника сахрањених у Алжиру након Првог светског рата, као и на допринос Друштва пријатеља Алжира у промоцији српског војног меморијала у Алжиру.

Амбасадор Алжира у Србији, Његова Екселенција господин Фатах Махраз (Fatah Mahraz) је после посете Управи, састанку са представницима Привредне коморе око будуће сарадње, свечано отворио изложбу. Први пут је присуствовао и чувар Српског војничког гробља, господин Софијан Бендешиче (Sofiane Bendechiche), који је преузео бригу о гробљу после смрти свог оца, који се деценијама посвећено старао о овом меморијалу. Државни секретар Министарства за рад и социјалну политику обећао је већу помоћ овом младом човеку .

Отварању изложбе присуствовали су и представници удружења која чувају сећање на ратне добровољце и њихове потомке из Балканских и Првог светског рата.

У Српском пабу (фебруар) у организацији Архива и Службеног гласника представљена је књига *Бјесови* аутора Зорана Маринковића. О књизи су говорили: Борисав Челиковић, уредник издања у Службеном гласнику, Горан Живановић, рок новинар и аутор. Бенд је започео на Чачанској гитаријади 1990. у саставу : Зоран Филиповић-гитара, Горан Марић –вокал, Божидар Танасковић- бас, Зоран Маринковић-вокал, Горан Угарчина –бубњевци, Предраг Дабић- гитара. Прва плоча је изашла 1990 у Београду „У свит задњег дана“ трећим албумом „Све што видим и што знам“се 1997. окреће вишим циљевима, религиозним идејама.

У библиотеци Архива јавности је представљена: књига историчара Салиха Селимовића, *Срби муслимани и њихов идентитет*. У представљању је учествовао Борисав Челиковић, историчар, уредник у Српском књижевном гласнику.

Салих Селимовић је истражио порекло, историјски развој и идентитет Срба муслимана. Анализирао је процесе исламизације, друштвене трансформације и политичке околности које су утицале на њихову етничку и културну припадност кроз векове, настојећи да понуди јасан и утемељен одговор на питање како су Срби исламске вероисповести кроз векове задржали свој културни и етнички континуитет, упркос верским променама и политичким превирањима.

Књига је подељена на неколико тематских целина, које се баве процесом верске конверзије, етничким пореклом муслиманског становништва на Балкану, друштвено-политичким утицајем османске владавине и формирањем нових идентитета током 20. и 21. века. Селимовић разматра како су први пописи становништва у доба Османлија показали да су муслимани у Босни и Херцеговини, Рашкој, Црној Гори и другим српским земљама били доминантно српског порекла. Упоредјујући историјске изворе и друштвене околности, аутор указује на чињеницу да су Срби муслимани дуго користили ћирилицу, неговали традиционалне народне обичаје и одржавали културне везе са православним Србима. Посебна пажња посвећена је периоду аустроугарске окупације, када је систематски вођена политика удаљавања муслиманског становништва од српског етничког идентитета. Аутор истиче да је у том периоду покренута конструкција бошњачке нације, која је касније добила свој правни и политички статус у социјалистичкој Југославији.

У оквиру циклуса *Путеви очувања народа и језика* у организацији Друштва „Свети Сава“ и Архива одржана су два предавања у библиотеци Архива: председника Друштва др Љубодрага П. Ристића, „Помоћ Друштва „Свети Сава“ црквама и манастирима“ и универзитетског професора др Александра Милановића „Ћирилица данас.“ Најављено је скорашње оснивање Музеја ћирилице у Бајиној Башти (фебруар 2026)

У организацији Архива одржан је округли сто поводом 130 година од рођења првог управника Архивског средишта, Маргите Радовић (1895-1959) професора и директора Женске гимназије у Чачку, под називом „О ПОРОДИЦИ РАДОВИЋ Од протe Михаила до песника Душка.“ Говорили су примаријус др Снежана Бошковић, лекар, која је обновила породичну гробницу Радовића на Старом чачанском гробљу. Емилија Кукић Вишњић, новинар и публициста, хроничар познатих породица, међу којима су и Радовићи. Професор Слободан Николић, говорио је о Маргитином оцу, проти Михаилу који је предавао у Гимназији почетком 20. века, о њеној браћи и снахи као и осталим колегама, професорима чачанске Гимназије у првој половини 20. века. Запослени у Архиву

почели су снимање документарног филма о породици Радовић, њиховом животу у Чачку, Краљеву, Београду.

Архив је учествовао (24.март) у обележавању 26-те годишњице НАТО бомбардовања пригодним предавањем испред Споменика жртвама рата од 1991. до 1999. у Малом парку. Представник Архива учествовао је у званичној церемонији обележавања 96 - те годишњице смрти (27. април) војводе Степе Степановића пригодним предавањем, као и 210 ој годишњици погибљи (6.јун) барјактара Танаска Рајића (Битка за Чачак, бој на Љубићу). Погибља Танаска на брду Љубићу и дан упокојења војводе Степе су датуми који су уврштени у државни програм обележавања годишњица историјских догађаја ослободилачких ратова Србије, тако да у организацији учествује Министарство за рад и социјална питања и град Чачак.

Од јануара месеца Међуопштински историјски архив Чачак са Архивистичким друштвом Србије и Међуопштинским историјским архивом у Шапцу радио је на организацији IX Међународног архивистичког саветовања „Шабац 2025“, које је одржано под покровитељством Министарства културе Републике Србије од 8. до 10. октобра 2025. у Хотелу „Слобода“ у Шапцу. Подршку је пружио и Град Шабац.Учествовало је 20 излагача који су представили радове на теме: „Архиви, друштво и држава“ и „Актуелна питања архивске теорије и праксе.“ На промоција публикације „Архивист I-XXXIX (1951-1989): Библиографија“ ауторке Слободанке Цветковић, у издању Архивистичког друштва Србије о значају библиографије и часопису „Архивист“ говорили су : Небојша Цвејић, библиотекар саветник из шабачке Библиотеке, Татјана Јовановић, библиотекар саветник Државног архива Србије, рецензенти и аутор.

Одржана је радионица за архивисте и архиваре на тему: „Валоризација архивске грађе и документарног материјала у контексту најновијих архивских законских и подзаконских прописа“ и „Електронско архивирање (еАрхив) – актуелни тренутак, предности, дилеме и изазови“. Гост радионице био је Војкан Глигоријевић из Канцеларије за информационе технологије и електронску управу Владе Републике Србије и Александар Рафаиловић, начелник у Служби заштите архивске грађе и документарног материјал ван архива Државног архива Србије Учесницима је објашњено функционисање програма е Писарница и е –Архива. Да би заживео е –Архив неопходно је отоворити е Писарницу, одредити одговорна лица,обучити кадар и набавити истоветну опрему. Потврда о пријему електронског документа садржи јединствену идентификациону потврду поднеска, назив и седиште органакоји је примио поднесак, датум и време пријема, назив и број прилога поднетих уз поднесак, обавештење о начину увида по поднеску. Каталог поступака је евиденција о свим управним и вануправним поступцима које орган води.Садржи и шифарник категорија документарног материјала који садржи и класификацију предмета по материји, ознаку поступка, ознаку и врсту документа и рок чувања. Формирање предмета и завођење аката врши се на основу података из каталога поступака У е - Писарници предмет добија јединствену идентификациону ознаку од 11 ознака. Класификација документарног материјала по материји се врши у десет главних група од 0 до 9 . Веома је важно знати да Комисија у саставу представника Државног архива Србије, Архивског савета, Архивистичког друштва Србије, Канцеларије за ИТ ради на доношењу Каталога поступака са шифарником врстом документарног материјала са роковима чувања..Преласком на е Архив, остајемо без писаног трага, документација се одлаже у Дата центре који су у Крагујевцу и Београду. Предлог архивских радника је да документација за трајно чување оригинално буде на папиру.

Сарадња: На великој сцени Градске библиотеке „Владислав Петковић Дис“ јавности је представљена монографија *Без вида , а далеко виде. Седам деценија хуманитарног рада Међуопштинске организације слепих Чачка (1955- 2025)* аутора Светислава Љ. Марковића и Радована М. Маринковић, за издавача Дејан Томић, председник . Аутори су приказали развојни пут организације чији почeci падају у децембар 1917. годину када је основан Завод за слепе и глуве инвалиде у Бизерти (Тунис), а циљ је био да се помогне српским ратницима који су изгубивши чуло вида или слуха. Оснивач је био Вељко Рамадановић, специјални педагог и социјални радник, који је у Прагу завршио специјализацију. Српска влада је 1918. озваничила његову Брајеву азбуку за српски језик а Рамадановић издаје први српски букавар за слепе. Почасно место припада Ружици Мандић, која је успела да Чачак добије своју организацију особа оштећеног вида, њој су се прикључили Војимир Маричић и Милка Бркић који су утемељили организацију слепих и слабовидих на територији Чачка, Горњег Милановца, Лучана а четири године касније и Ивањице. Дом слепих у Драгачевској улици, отворен је 25.јуна 1985. где је изграђен леп и функционалан објекат.

Сарадња са другим архивима : Изложба *Архиви Србије* чији је организатор Архивистичко друштво Србије, реализована је у време када велики број архива у Србији, обележавао 75 година од оснивања и 125 година од доношења првог Закона о Државној архиви. Први пут је изложбена поставка *Архиви Србије* представљена јавности у Међуопштинском историјском архиву Чачак, 22. априла 2023. као месту централног обележавања оба јубилеја. Изложба је гостовала у Историјском архиву „Шумадије“ Крагујевац, у Историјском архиву Неготин, Историјском архиву Крушевац, Архиву Војводине, Шапцу, Историјском архиву Ниш, и априла месеца 2025. за Дан архива, у зајечарском Архиву. У Историјском архиву у Нишу уручена нам је Захвалница поводом дугогодишње сарадње, априла месеца.

Поставили смо изложбу чачанског Архива „Слике са балканског ратишта“ аутора проф. др Вацлава Штепанека и Љубодрага П. Ристића у простору Културног центра у Крушевцу, у суорганизацији са Историјским архивом у Крушевцу, новембра 2025.

Учествовали смо на обележавању 65 година од оснивања Историјског архива у Краљеву, отварањем изложбе „Богатство породичних фондова Курсулић и Шарковић из Рашке“, чији су приређивачи били Данијела Матовић и Александар Бережнов.

У 2025.години сарађивали смо са Регионалним центром за таленте у Чачку, Институтом за савремену историју, Музејом Југославије, са Удружењем Наше Драгачево из Гуче, Адамом Трифуновићем, аутором монографије о атлетском клубу „Слобода.“

ПРОЈЕКТИ

Век страдања 1912-1999.

Пројекат *Век страдања* који је Архив започео 2014. настављен је и у 2025. години, показујући, да народи који поштује себе, који не заборављају своје жртве за мир и слободу, могу рачунати да их други признају и поштују. Нажалост, све цивилне и војне жртве са територије Града Чачка, Општина Горњи Милановац и Лучани ни до данас нису побројане и пописане. Ова поражавајућа чињеница покренула нас је да започнемо пројекат прављења јединствене базе података жртава са територије Града Чачка, Општина Г. Милановац и Лучани у 20. веку. Настављено је прикупљање података, о догађајима и учесницима Првог светског рата. На основу пробног узорка у школи у Заблаћу, са професором историје Данијелом Давидовић (крнули смо од те школе симболично јер је

најстарији документ који се чува у Архиву из 1813. запис учитеља из Заблаћа који је заједно са ученицима пописао књиге манастира Сретење) показао да има докумената и фотографија код приватних лица који би нам уступањем да скенирамо и одмах вратимо власницима- створили базу података за пописе. Истовремено се врши прикупљање података за све три етапе

Прва етапа – Попис цивилних и војних жртава у току Балканских ратова и Првог светског рата 1912-1919;

Друга етапа – Попис настрадалих током Другог светског и грађанског рата (1941-1945. и након 1945);

Трећа етапа – Попис настрадалих током југословенског-грађанског рата (1991-1995) и НАТО агресије (1999).

У оквиру овог пројекта врши се прикупљање архивске грађе на терену за Први светски рат, период старог Чачка, о учесницима Равногорског покрета и злочинима комуниста након децембра 1944, врши преузимање архивске грађе истакнутих емиграната који су пореклом из чачанског краја и докумената и фотографија који су настали у ратовима 90-тих година 20. века.

Важан део пројекта односи се на презентацију наведених истраживања у виду посебних публикација, стварању јединствене базе података и организовању изложби, предавања и семинара. Тако су током 2024. у оквиру овог пројекта у архиву вршила дигитализација - снимање грађе која се односи за Други светски рат, допуњавање спискова настрадалих, истраживање конфискације имовине, истраживање о раду емигрантских организација..

Развој комуникација у Западном Поморављу, истраживање, прикупљање, вредновање и дигитализација архивске грађе.

Пројекат је подржало Министарство културе и информисања РС чији је носилац Међуопштински историјски архив Чачак. Под развојем комуникација подразумева се, пре свега, развој саобраћаја од првих караванских путева који су, углавном, коришћени за превоз робе и људи, до савремених саобраћајница средином 20. века. Истовремено са изградњом саобраћајница и техничким усавршавањем њихове изградње, развијала су се и усавршавала превозна средстава. Модернизација друштва у 19. веку је у Србију донела нове облике комуникација кроз усавршавање поштанског саобраћаја и увођење телеграфа и телефона.

Својим кључним географским положајем у Србији и на Балкану и, посебно, својом историјом, Западно Поморавље је увек привлачило пажњу домаћих и иностраних истраживача. Посебно је значајно укрштање комуникационих праваца Исток – Запад (долина Западне Мораве) и Север – Југ (долина Ибра као највеће притоке Западне Мораве), које је током читаве историје често било одлучујући фактор како у трговинским, тако и у ратним и миграторним кретањима те тиме одређивало развој и судбину Западне и Централне Србије, па и ширих балканских простора. Проучавање утицаја комуникационих праваца и њиховог историјског развоја на укупни државни и друштвени развој, у тематском, методолошком и организационом смислу, представља сасвим нови истраживачко-научни пројекат.

У сваком од ових случајева, прикупљање грађе значи прикупљање докумената насталих у комуникацији међу државним установама (закони, планирање и изградња саобраћајница и других комуникационих средстава – поште, телеграфа, телефона), у административној преписци појединаца са појединим надлештвима (кулук, учешће у изградњи, заузимање приватног земљишта планираног за саобраћајнице) као и у приватној преписци појединаца (писма, разгледнице, фотографије).

Не смемо заборавити комуникацију на којој се заснива култура у сваком сегменту, која се одвија између стваралаца и публике, као и између самих уметника и установа, која повезује појединце, еснафске групе са друштвеном заједницом, политиком. До сада је : одржано једнодневно саветовање на тему „Архивска грађа о развоју комуникација у Западном Поморављу: процене и могућности истраживања“; завршена архивска истраживања, евидентирање и прикупљање грађе из приватних збирки и из јавних институција; сумирање резултата и оцена постигнутог нивоа истраживања – дводневни округли сто; публикација извода из саопштења. Преостало је, у зависности од финансијских средстава, публикација сумирања резултата (зборник радова); и публикација истраженог (зборник грађе).

СТРУЧНА САРАДЊА И УНАПРЕЂЕЊЕ АРХИВСКЕ СТРУКЕ

Од првог Закона из 1898. о оснивању Државне архиве, преко Закона о државним архивима НР Србије из 1951, када су архивска средишта прерасла у градске државне архиве, затим, Закона о архивској грађи и архивској служби СРС из 1967. и 1976. до Закона о архивској грађи и архивској делатности, сви су се бавили заштитом културног наслеђа и организацијом службе заштите. Дуго очекивани Закон⁹, заживео је фебруара 2021. године, од 75 чланова Закона, посредно ћемо навести само најважније који регулишу: организовање јединствене архивске мреже јавних, специјалних и приватних архива, чија је архивска грађа у власништву Републике Србије; целокупна архивска грађа која се чува у архивима и код приватних, физичких лица представља јединствени архивски фонд Републике Србије који је културно и национално благо светске баштине. Регулисана је и обавеза обезбеђења финансијских средстава за допуну архивског фонда Републике Србије, што је значајан доказ да ће се о архивској грађи бринути сви нивои власти, као обавеза свих ималаца и стваралаца архивске грађе да до 30. априла доставе архивску књигу за претходну годину.

На Скупштини Архивистичког друштва Србије (2019. и 2023) за председника је изабрана је Лела Павловић чиме је Архив активно укључен у рад еснафског удружења. Други представник у Скупштини је Горан Давидовић, архивски саветник, члан Надзорног одбора Друштва. Оливера Милосављевић, магистар историјских наука, архивски саветник, била је члан Редакције „Водича кроз архивску грађу Србије.“ Оба удружења имају подружнице, архивистичке се састоје од запослених у архивима из Моравичког, Рашког, Шумадијског, Златиборског, Расинског, Поморавског округа (Чачак, Краљево. Нови Пазар, Крагујевац, Ужице, Крушевац, Јагодина,) а историчари своју Подружницу СИД- а организују на територији Моравичког и део Рашког управног округа, чији је основни циљ јачање свести о значају критичке научне историографије путем трансфера научних резултата на друштвену заједницу, а посебно на образовне програме основних и

⁹ Који је изгласан на Деветнаестом ванредном заседању у Једанаестом сазиву Народне скупштине Републике Србије, 24. јануара 2020, као кровни закон.

средњих школа, као и остваривање сарадње са државним и другим установама, органима власти и сродним удружењима у Србији и иностранству. Оснивањем Српског историјског друштва на Дан српског јединства, 15. септембра 2023. у Историјском музеју Србије (Београд), за председника је изабрана је др Сузана Рајић редовна професорка Филозофског факултета Универзитета у Београду, шеф Катедре за историју српског народа у новом веку. На оснивачкој Скупштини изабрана је за члана Управног одбора мр историјских наука Оливера Милосављевић, коју су на састанку 15. јануара 2025. годин изабрали на место председника Управног одбора Српског историјског друштва Србије.

Настављена је сарадња са Центром за визуелно истраживање „Круг“, на организацији Калиграфске радионице у Овчар Бањи. Ова идеја има посебан значај за архивску делатност, јер обнавља појам лепог писања у времену доминације софтверске технологије. Калиграфска радионица коју воде Ана Богићевић, професор одељења Уметничке школе у Чачку и мр Лазар Димитријевић, професор ФИЛУМ Крагујевац, почела је са радом 2014. Аутор пројекта је Божидар Плазанић, који реализује Центар за визуелно истраживање „Круг“. Радионице су биле посвећене песницима и њиховом стваралаштву: Владиславу Петковићу Дису, Васку Попи и др. Стална изложба радова насталих у оквиру Калиграфске радионице, постављена је 22. априла 2023. у Галерији Архива. У периоду почев од 6. до 11. августа 2025. учесници Калиграфске радионице: Никола Радосављевића (Музеј геноцида); Ивана Милосављевић (асистент на Факултету ликовних уметности у Крагујевцу), Тијана Недељковић, Невена Чворовић и Ива Јаковљевић, најбољи студената ФЛУ из Крагујевца предали су 32 рада која ће бити предата на трајно чување Међуопштинском историјском архиву Чачак.

Радови настали у калиграфској радионици током преходних година, предати на чување Архиву, уступани су као изложбени експонати којим је отворано „Дисово пролеће“, штанд Туристичке организације Чачак на Сајму туризма у Београду, изложбе у оквиру манифестације „Дани патријарха Павла“ као и у поставци изложбе поводом 75 година од оснивања архивских средишта у Србији, у галеријском простору Архива.

За потребе Народног музеја у Краљеву скениран је списак ратних заробљеника из среза жичког (МИАЧ, ОНО Чачак, к-6, 247(45) укупно 121 скен.

Настављена је сарадња са локалним и националним ТВ, писаним и електронским медијима. Редовно је ажурирана званична интернет страница архива, Милета Савић је снимио и продуцирао неколико видео спотова, који су видео водич кроз простор Архива

ОПРЕМА И РАДОВИ

Успешно су завршени радови (прву фазу финансијским средствима Министарства културе РС, другу средствима града Чачка и општина Горњи Милановац и Лучани) раног откривања пожара, аспирационог система ране детекције. Завршена је (после три године и етапних радова) уградња опреме и материјала за повезивање са грејно/расхладном мрежом, топлотне пумпе FERROLI ваздух/ вода RVL-IPLUS у ходнику депоа, и два канцеларијима у приземљу.

Средствима Министарства културе набављен је уређај за отклањање капиларне влаге која долази из темеља, на принципу електрокибернетске осмозе, са двоструким учинком: исушивање постојеће влаге из зида и спречавање поновног пењања нове влаге кроз зид. Уређај покрива простор од 150 м, усаглашен је са нормама европских стандарда и има сертификат, уз куповину уређаја обавезно је и праћење анализе влаге у сутерену Архива који служи и као галеријски простор и као депо за архивску грађу и документарни материјал чији је ограничен рок чувања.

Преузимањем фонда Фабрике резног алата (1953-2021) у стечају, на рачун је уплаћено од 6.60000 динара на основу којих су спроведене јавне набавке за куповину архивског ауто и компакт полица за просторију у депо. Град Чачак је додао 1 900.000 за ауто, јавна набавка је завршена у 2025.години

Протеклих година, тако и 2025. рађени су редовни годишњи прегледи и инспекцијске контроле, детаљна контрола гасне, електро и противпожарне инсталације и документације, на основу које је инспектор ЗОП-а извршио технички преглед и констатовао исправност гасне, електро и противпожарне инсталације, исправност свих нормативних аката и издао Решење о потпуној безбедности установе што нам је доказ да смо у потпуности извршили техничку меру заштите архива и архивске грађе као културног добра, зграде и докумената. Наложене мере заштите од пожара у Архиву су у потпуности остварене.

Претходне године вршена је поправка на столарији која је рађена пре 20 година, јер су неки прозори били у потпуности нефункционални. Фарбан је и под галеријског простора.

У Архиву се чувају документа која датирају од 1813. до 2021, распоређена су у 581 фонд, међу којима 18 фондова од изузетног значаја, док су 59 проглашени за културно добро од великог значаја. За допринос у развоју архивистике, Архив у Чачку је добио највише признање из те области, награду „Даница Гавриловић“ 1988. и „Златну архиву“ из Фонда Александра Арнаутовића 2004. и 2019. За своју издавачку делатност два пута је добијао Награду из фонда Ђурђа И. Јеленића за издавачки подухват године у области архивистике и историје (2001 и 2002), и четири пута Награду *Даница Марковић* Градске библиотеке „Владислав Петковић Дис“ (2006, 2009, 2012. и 2016) за издавачки подухват године. Културно – просветна заједница Србије доделила је Међуопштинском историјском архиву за град Чачак и општине Горњи Милановац и Лучани *..за нарочите резултате остварене у раду на ширењу културе... Изузетну Вукову награду за 2020.годину*

ДИРЕКТОР АРХИВА

 Јела Павловић

МЕЂУОПШТИНСКИ ИСТОРИЈСКИ АРХИВ
ЗА ЧАЧАК И ОПШТИНЕ
ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ И ЛУЧАНИ

ПРИМЉЕНО 12. II 2026.г.

Орг. јед.	Број	Датум	Бројник
01	51/4		

МЕЂУОПШТИНСКИ ИСТОРИЈСКИ АРХИВ ЗА
ГРАД ЧАЧАК И ОПШТИНЕ ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ
И ЛУЧАНИ

ИЗВЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОМ

ПОСЛОВАЊУ

УСТАНОВЕ ЗА 2025. годину

РЕАЛИЗАЦИЈА ПЛАНА ИЗ СРЕДСТАВА БУЏЕТА ЗА 2025 ГОДИНУ

Међуопштински историјски архив за град Чачак и општине Горњи Милановац и Лучани
 Раздео 11; Глава 02; Подекономска класификација 00; функционална класификација 820
 јединствени број буџетског корисника 04872

програмска класификација	број апропријације	економска класификација	О П И С	План расхода и издатака, и прихода	Реализација расхода и издатака, и прихода	Процент остварења	из средства буџета 2025	
			Међуопштински историјски архив за град Чачак и општине Горњи Милановац и Лучани - Расходи и издатци:	45,904,957.00	39,180,952.08	85.35%		
			УСТАНОВА У КУЛТУРИ					
1201	ПРОГРАМ 13 - РАЗВОЈ КУЛТУРЕ							
1201-0001	Функционисање локалних установа културе			38,408,957.00	34,835,704.25	90.70%		
182/0	411000	Плате, додаци и накнаде запослених (зараде)		18,673,388.00	18,579,183.33	99.50%		
	411100	Плате, додаци и накнаде запослених		18,673,388.00	18,579,183.33	99.50%		
183/0	412000	Социјални доприноси на терет послодавца		2,830,569.00	2,814,746.37	99.44%		
	412100	Допринос за пензијско и инвалидско осигурање		1,867,339.00	1,857,918.40	99.50%		
	412200	Допринос за здравствено осигурање		963,230.00	956,827.97	99.34%		
185/0	414000	Социјална давања запосленима		1,635,000.00	1,242,646.25	76.00%		
	414100	Исплата накнада за време одсуствовања с посла на терет фондова		220,000.00	0.00	0.00%		
	414300	Отпремнине и помоћи		1,115,000.00	954,476.25	85.60%		
	414400	Помоћ у медицинском лечењу запосленог или члана уже породице		300,000.00	288,170.00	96.06%		
186/0	415000	Накнаде трошкова за запослене		900,000.00	545,213.99	60.58%		
	415100	Накнаде трошкова за запослене		900,000.00	545,213.99	60.58%		
187/0	416000	Награде запосленима и остали посебни расходи		650,000.00	583,968.62	89.84%		
	416100	Награде запосленима и остали посебни расходи		650,000.00	583,968.62	89.84%		
188/0	421000	Стални трошкови		2,895,000.00	1,493,047.97	51.57%		
	421100	Трошкови платног промета и банкарских услуга		185,000.00	55,334.98	29.91%		
	421200	Енергетске услуге		1,700,000.00	992,406.95	58.38%		
	421300	Комуналне услуге		210,000.00	127,793.31	60.85%		
	421400	Услуге комуникација		300,000.00	182,095.66	60.70%		
	421500	Трошкови осигурања		450,000.00	92,217.07	20.49%		
	421900	Остали трошкови		50,000.00	43,200.00	86.40%		
190/0	423000	Услуге по уговору		2,570,000.00	1,800,797.93	70.07%		
	423100	Административне услуге		1,175,000.00	949,663.45	80.82%		
	423200	Компјутерске услуге		300,000.00	111,808.00	37.27%		
	423300	Услуге образовања и усавршавања запослених		80,000.00	6,500.00	8.13%		
	423400	Услуге информисања		135,000.00	123,540.00	91.51%		
	423500	Стручне услуге		350,000.00	286,356.85	81.82%		
	423700	Репрезентација		310,000.00	160,657.04	51.82%		
	423900	Остале опште услуге		220,000.00	162,272.59	73.76%		
191/0	424000	Специјализоване услуге		250,000.00	0.00	0.00%		
	424300	медицинске услуге		250,000.00	0.00	0.00%		
192/0	425000	Текуће поправке и одржавање		875,000.00	768,491.60	87.83%		
	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката		500,000.00	496,181.24	99.24%		
	425200	Текуће поправке и одржавање опреме		375,000.00	272,310.36	72.62%		
193/0	426000	Материјал		560,000.00	461,666.80	82.44%		
	426100	Административни материјал		130,000.00	109,200.00	84.00%		
	426400	Материјал за саобраћај		250,000.00	248,590.68	99.44%		
	426800	Материјали за одржавање хигијене и угоститељство		125,000.00	64,647.00	51.72%		
	426900	Материјали за посебне намене		55,000.00	39,229.12	71.33%		
194/0	482000	Порези, обавезне таксе, казне и пенали		70,000.00	46,741.39	66.77%		
	482100	Остали порези		50,000.00	40,481.39	80.96%		

програмска класификација	број апропријације	економска класификација	О П И С	План расхода и	Реализација	Процент остварења
				издатака, и прихода	расхода и издатака, и прихода	
				из средства буџета 2025		
	482200		Обавезне таксе	20,000.00	6,260.00	31.30%
197/0	512000		Машине и опрема	6,500,000.00	6,499,200.00	99.99%
	512100		Опрема за саобраћај	3,500,000.00	3,499,200.00	99.98%
	512200		Административна опрема	3,000,000.00	3,000,000.00	100.00%
1201-0003			Унапређење система очувања и представљања културно-историјског наслеђа	5,688,000.00	4,111,672.19	72.29%
205/0	422000		Трошкови путовања	790,000.00	563,756.84	71.36%
	422100		Трошкови службених путовања у земљи	760,000.00	563,756.84	74.18%
	422200		Трошкови службених путовања у иностранству	30,000.00	0.00	0.00%
206/0	423000		Услуге по уговору	3,785,000.00	2,548,322.71	67.33%
	423200		Компјутерске услуге	300,000.00	109,235.00	36.41%
	423300		Услуге образовања и усавршавања запослених	65,000.00	0.00	0.00%
	423400		Услуге информисања	1,200,000.00	1,050,248.00	87.52%
	423500		Стручне услуге	1,100,000.00	779,000.00	70.82%
	423600		Услуге за домаћинство и угостителство	500,000.00	140,350.00	28.07%
	423700		Репрезентација	100,000.00	83,331.85	83.33%
	423900		Остале опште услуге	520,000.00	386,157.86	74.26%
208/0	426000		Материјал	500,000.00	387,008.00	77.40%
	426600		Материјал за образовање, културу и спорт	500,000.00	387,008.00	77.40%
209/0	512000		Машине и опрема	613,000.00	612,584.64	99.93%
	512200		Административна опрема	613,000.00	612,584.64	99.93%
1201-4009			Пројекат: Установе културе-сопствени приходи	1,808,000.00	233,575.64	12.92%
210/0	413000		Накнаде у натури	44,000.00	30,000.00	68.18%
	413100		Накнаде у натури	44,000.00	30,000.00	68.18%
211/0	414000		Социјална давања запосленима	110,000.00	0.00	0.00%
	414100		Исплата накнада за време одсуствовања с посла на терет фондова	60,000.00	0.00	0.00%
	414300		Отпремнине и помоћи	25,000.00	0.00	0.00%
	414400		Помоћ у медицинском лечењу запосленог или члана уже породице	25,000.00	0.00	0.00%
213/0	416000		Награде запосленима и остали посебни расходи	280,000.00	0.00	0.00%
	416100		Награде запосленима и остали посебни расходи	280,000.00	0.00	0.00%
214/0	421000		Стални трошкови	10,000.00	0.00	0.00%
	421100		Трошкови платног промета и банкарских услуга	5,000.00	0.00	0.00%
	421400		Услуге комуникација	5,000.00	0.00	0.00%
215/0	422000		Трошкови путовања	320,000.00	42,693.80	13.34%
	422100		Трошкови службених путовања у земљи	280,000.00	42,693.80	15.25%
	422200		Трошкови службених путовања у иностранству	40,000.00	0.00	0.00%
216/0	423000		Услуге по уговору	980,000.00	158,781.84	16.20%
	423100		Административне услуге	10,000.00	0.00	0.00%
	423300		Услуге образовања и усавршавања запослених	30,000.00	0.00	0.00%
	423400		Услуге информисања	35,000.00	0.00	0.00%
	423500		Стручне услуге	320,000.00	0.00	0.00%
	423600		Услуге за домаћинство и угостителство	165,000.00	79,515.03	48.19%
	423700		Репрезентација	100,000.00	79,266.81	79.27%
	423900		Остале опште услуге	320,000.00	0.00	0.00%
218/0	425000		Текуће поправке и одржавање	30,000.00	0.00	0.00%
	425100		Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	5,000.00	0.00	0.00%
	425200		Текуће поправке и одржавање опреме	25,000.00	0.00	0.00%
219/0	426000		Материјал	20,000.00	0.00	0.00%
	426100		Административни материјал	5,000.00	0.00	0.00%
	426400		Материјал за саобраћај	5,000.00	0.00	0.00%
	426800		Материјали за одржавање хигијене и угоститељство	5,000.00	0.00	0.00%
	426900		Материјали за посебне намене	5,000.00	0.00	0.00%

програмска класификација	број апроприације	економска класификација	О П И С	План расхода и издатака, и прихода	из средства буџета 2025		Процент остварења
					Реализација расхода и издатака, и прихода		
220/0	482000		Порези, обавезне таксе, казне и пенали	4,000.00	0.00	0.00	
	482100		Остали порези	2,000.00	0.00	0.00	
	482200		Обавезне таксе	2,000.00	0.00	0.00	
223/0	515000		Нематеријална имовина	10,000.00	2,100.00	21.00	
	515100		Нематеријална имовина	10,000.00	2,100.00	21.00	
УКУПНО РАСХОДИ ЗА ПРОГРАМ 13 - РАЗВОЈ КУЛТУРЕ				45,904,957.00	39,180,952.08	85.35%	

Међуопштински историјски архив за град Чачак и
општине Горњи Милановац и Лучани - Приходи:

45,904,957.00 39,180,952.08 85.35%

ПРОГРАМ 13 - РАЗВОЈ КУЛТУРЕ

Извори финансирања за функцију 820				45,904,957.00	39,180,952.08	85.35%	
01	Приходи из буџета			44,096,957.00	38,947,376.44	88.32	
01	Приходи из буџета /Сопствени приходи буџетских корисника/			1,808,000.00	233,575.64	12.92	
УКУПНО ПРИХОДИ ЗА ПРОГРАМ 13 - РАЗВОЈ КУЛТУРЕ				45,904,957.00	39,180,952.08	85.35%	

**Међуопштински историјски архив за град Чачак и општине Горњи
Милановац и Лучани**

**ИЗВЕШТАЈ
о реализацији финансијског плана установе
за 2025. годину**

Укупно пренета и утрошена средства Архиву у 2025. години из средстава буџета износила су 38.947.376,44 динара од планираних 44.096.957,00 динара. Процент извршења планираних средстава је 88,32%.

- Средства пренета и утрошена за – Функционисање локалних установа културе – из средстава буџета, износила су 34.835.704,25 динара од планираних 38.408.957,00 динара (90,70%). Ова средства представљају 89,44% у укупно пренетим средствима града Чачка.

Средства исплаћена запосленима за зараде у 2025. години износила су 21.393.929,70 динара, она представљају 61,41% у укупним средствима пренетим за функционисање установе.

У Архиву је на крају 2025. године било 12 запослених на неодређено време и један запослени ангажован по уговору на одређено време због повећаног обима посла. Квалификациона структура запослених на неодређено време је: 7 запослених са високим образовањем по прописима који су уређивали високо образовање до 10. септембра 2005. године и по прописима који уређују високо образовање од 10. септембра 2005. године; 4 запослена са средњим образовањем и 1 запослена са основним образовањем.

Просечна нето зарада установе у 2025. години по запосленом износила је 82.393,00 динара.

Остала давања запосленима у 2025. години у Архиву износила су 2.371.828,86 динара, она представљају 6,81% у укупним средствима пренетим за функционисање установе. У ову групу спадају трошкови превоза на посао и са посла, јубиларне награде које су предвидив, али не и сталан трошак као и социјална давања и помоћи која нису ни сталан, а ни предвидив трошак.

Средства утрошена за сталне трошкове установе износила су 1.493.047,97 динара, она представљају 4,29% у укупним средствима пренетим за функционисање установе.

Средства за текуће поправке и одржавање зграде и опреме у 2025. години пренета су и утрошена у износу од 768.491,60 динара, она представљају 2,20% средстава у укупним средствима пренетим за функционисање установе.

Средства за друге трошкове редовног функционисања установе у 2025. години пренета су и утрошена у износу од 2.309.206,12 динара, а то представља 6,63% средстава у укупним средствима пренетим за функционисање установе. У ову групу спадају: - Услуге по уговору – 1.800.797,93 динара (уговор о привременим и повременим пословима, одржавање софтвера, накнаде за чланове управних и надзорних одбора, репрезентација ...); - Материјал - 461.666,80 динара

(канцеларијски материјал, гориво за службени аутомобил, средства за одржавање хигијене, ...); - Порези и обавезне таксе - 46.741,39 динара (регистрација службених аутомобила, таксе за АПР и др.).

Средства за набавку опреме у 2025. години пренета су и утрошена у износу од 6.499.200,00 динара, а то представља 18,66% средстава у укупним средствима пренетим за функционисање установе (набавка службеног аута 3.499.200,00 динара и набавка архивских полица 3.000.000,00 динара).

- Средства пренета и утрошена за – Унапређење система очувања и представљања културно-историјског наслеђа – из средстава буџета града Чачка, износила су 4.111.672,19 динара од планираних 5.688.000,00 динара (72,29%). Ова средства представљају 10,56% у укупно пренетим средствима из буџета града Чачка и односе се на трошкове везане за реализацију програма установе.

Укупно пренета и утрошена средства у Архиву током 2025. године Пројекат: Установе културе - сопствени приходи износила су 233.575,64 динара од планираних 1.808.000,00 динара. Процент извршења планираних средстава је 12,92%.

Остала давања запосленима у 2025.години у Архиву износила су 30.000,00 динара (пакетићи за децу запослених), она представљају 12,84% у укупним средствима утрошеним из сопствених прихода.

Средства за нематеријалну имовину у 2025. години утрошена су у износу од 2.100,00 динара, а то представља 0,90 % у укупним средствима утрошеним из сопствених прихода.

Средства за друге трошкове редовног функционисања установе и програмске активности у 2025. години утрошена су у износу од 201.475,64 динара, а то представља 86,26 % у укупним средствима утрошеним из сопствених прихода.

Руководилац заједничке стручне службе

Мирјана Спасојевић

Међуопштински историјски архив у Чачку
Archives Intercommunales Historiques de Čačak

Господар Јованова 2, 32 000 Чачак, тел. (032) 222-729, тел.факс (032) 342-860
e-mail: arhivcacak.org.rs, arhivcacaki@open.telekom.rs

Број:50/2
Датум:10. 03. 2026. година

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ

Надзорног одбора Међуопштинског историјског архива Чачак за 2025. годину

Надзорни одбор Међуопштинског историјског архива у Чачку, на седници одржаној 24. фебруара 2026. године, извршио је преглед пословања Међуопштинског историјског архива Чачак, сагледавајући комплетну документацију коју је исцрпно образложила колегиница Марина Обреновић, запослена у служби рачуноводства.

Овом приликом констатовано је да се пословало уз поштовање законских прописа, а све у оквиру Програма рада и Финансијског плана Међуопштинског историјског архива Чачак за 2025. годину. Пописи су обављени у законском року од стране пописних комисија.

Имајући у виду напред наведено прихваћен је Извештај о финансијском пословању Међуопштинског историјског архива Чачак за 2025. годину, у тексту како је и предложен.

На основу члана 49. Статута Међуопштинског историјског архива Чачак исти се доставља Управном одбору Архива и Скупштини града Чачка.

ПРЕДСЕДНИК НАДЗОРНОГ ОДБОРА

Даница Сташевић

Међуопштински историјски архив Чачак
Archives Intercommunales Historiques de Tchatchak

Господар Јованова 2, тел 322-729, 032 342860
www.arhivcacak.org.rs, e-mail: arhivcacak@mts.rs

Број: 51/2
Датум: 12. 03. 2026. година

Извештај о раду Управног одбора Међуопштинског историјског архива Чачак за 2025. годину

У току 2025. године Управни одбор Међуопштинског историјског архива Чачак одржао је седам седница. На њима је одлучивано о следећем:

- Доношење Програма рада за 2025.
 - Доношење Финансијског плана за 2025,
 - Усвајање пописа финансијске и нефинансијске имовине за 2024,
 - Усвајање Завршног рачуна за 2024,
 - Усвајање извештаја о раду и финансијском пословању Архива за 2024. годину,
 - Састављање Извештаја о раду Управног одбора за 2024,
 - Три измене финансијског плана и пословања.
- Добијање сагласности за расписивање јавног конкурса за именовање директора установе културе Међуопштинског историјског архива за град Чачак и општине Горњи Милановац и Лучани,
- Доношење Одлуке о расписивању јавног конкурса за именовање директора установе културе Међуопштински историјски архив за град Чачак и општине Горњи Милановац и Лучани,
- Отварање и разматрање пријава кандидата, учесника јавног конкурса у поступку за именовање директора установе културе Међуопштински историјски архив за град Чачак и општине Горњи Милановац и Лучани на мандат у трајању четири године,
- Разговор са кандидатом, учесником јавног конкурса у поступку за именовање директора установе културе и утврђивање мишљења о стручним и организационим способностима кандидата за директора установе културе за град Чачак и општине Горњи Милановац и Лучани,
- Утврђивање Предлога Листе кандидата за директора установе културе Међуопштински историјски архив за град Чачак и општине Горњи Милановац и

Лучани,

- Утврђивање Предлога за кандидата са Листе кандидата кога треба именовати за директора установе културе Међуопштински историјски архив за град Чачак и општине Горњи Милановац и Лучани.

- Разматрање и расправљање по питању тужбе приспеле у установу, тужитељ је Зоран Маринковић а тужени је Међуопштински историјски архив за град Чачак И општине Горњи Милановац и Лучане, кога заступа законски заступник директор Лела Павловић.

На седницама су разматрана и текућа питања из пословања установе.

Сви чланови Управног одбора активно су учествовали у раду Управног одбора.

Председник Управног одбора

Марко ВУЧЕВИЋ

